

شہنگال؛ شوینگہی شہری داہاتوو

24-06-2021

نووسہرہگان

ناوہندی لیکۆلینہوہی رووداو

کورتہ : ئہوہی لہ سنوور لہ گہل تورکیا روودہدات رووداوئکی نامۆ نییہ. شہری داہاتوو نہک لہو ناوچانہ بہلکوو لہ شہنگال دہبیت.

عهمید ئه عیاد تۆفان |

ئەوێ له سنوور له گەل تورکیا روودەدات رووداویکی نامۆ نییە. شەپری داھاتوو نەک لە و ناوچانە بە لکوو له شەنگال دەبێت. هەریمی کوردستان ۳۳۰ کم سنووری له گەل تورکیا هەبە. ۱۹۰ کم له سنووری دەھۆکە و ۱۴۰ کم له سنووری هەولێر. بەر له سالی ۲۰۰۳، پەکەکه له مەودایەکی ۵۵ کیلۆمەتری له زاخۆو تا کانی ماسی، لە و ناوچەیدا هەبوو کە ناوچەیکە تەواو سەختە. بەلام دواي ۲۰۰۳، پەکەکه زیاتر سنووری خۆی فراوانتر کردو بەرەو شنگالیش کشاو.

لەسەردەمی سەدامدا، لە سالی هەشتاکاندا هەردوو وەزیری بەرگری عێراق و تورکیا لیکتیگە یشتنیان ئیمزا کرد بۆ هاتنە ناوێ هەوێ سنوورەکان بە ئامانجی کێمالمکردنی گرووپە داواکراوەکان کە هەرلایەک بتوانیت ۱۰ کم بێتە ناوێ هەوێ. لەسەر ئەوێش ریککەوتن ئەگەر رووبەرەکه لەمە زیاتر بوو دەبێت هەردوولا ئاگاداری یەک بکەن و هاتنە ناوێ هەوێ کە تەنها بۆ ماوێ ۳ رۆژ بێت. بۆ ئەو هەماهەنگیەش، ۱۵ ئەفسە عێراقی له فەیلەقی ۷ سوپای تورکیا له دیاربەر دەستەبەکاربوون بۆ هاوئاھەنگیکردن لەکاتی دەستیوەردانی سەربازی.

ئەوێ ئیستاش روودەدات له سنوورەکان شتیکی هاوشیوێ هەوێ. هەلبەت شەپری داھاتوو له سەر شەنگال دەبێت و سروشتی ئەمەش وەک شەپری هەریمی دەبێت. رینگە ئاوریشم له کرماشان، کەلار، کفری، دووزخووماتوو، ناحیە عەلەم له باکووری سەلاحەدین، له پشیشیەو ناوچە تلول، باب حەزەر، تەلەعفەر و شەنگالەو ئینجا بۆ سنووری عێراق-سوریا و، لەوێشەو بۆ لوبنان و دەریای سپی ناوێ پراست دەروا. ئیستا له تەلەعفەرەو بۆ زوومار و سحیلا و سنووری سوریا (دەستی راستی ناوچە تلول و حەزەر و لای تەلەعفەر ناوچە کشتووکالین) و له هەر دوولای راست و چەپ ئەم ناوچانە به سنووری ۵۰ کم له هەرلایەک دراو به خانەوادە ئێندامانی حەشد بۆ ئەوێ دیموگرافیای ئەو ناوچە بە بگۆرن.

تورکیا له بەرچەند هۆکارێک له دۆخی شەنگال نیگەرانه:

- شەنگال پردی پەییوێندی نیوان قەندیل و باکووری سوریا به بۆ پەکەکه.

- بەشیکی ئیزیدیەکان بوونەتە پەکەکه و ئەوانەشی نەبوونە پەکەکه هیزی دیکەیان بۆ دروست کراو.

ئەوان پالپشتی دارایی و چەک له حەشد وەردەگرن.

هەلبەت بابەتەکه له وەش گەورەترە ئیستا ژمارەیکە زۆری هیز له و ناوچەیدا هەن کە هەندیکیان موشەکی بالیستیشیان پێیە.

شەنگال ۷۸۰ کم له تەلەبیبەو دوورە بەلام ئیران موشەکی هەبە کە ۱۲۰۰ کم زیاتر دەروا. مەودای نیوان شەنگال و شوینەکانی

دیکەیش بەم شیوێ هەبە:

بۆ لارقیە کە بنکە رووسی لێیە ۵۳۵ کم دوورە.

بۆ بنکە سەربازی ئەمریکی له تەنەف له سوریا ۲۲۰ کم دوورە.

بۆ بنکە ئەسەد ۳۰۵ کم دوورە. بۆ دەھۆک-۱۲۳ کم و بۆ قامیشلو-۸۰ کم دوورە و بەسەر هەولێریشدا زالە.

دەکرئ لەرینگە شەنگالەو هەم گوشار له تورکیا و هەمیش گوشار له هەریمی کوردستانیش زیاد بکریت. کاتی خۆی قاسم سلیمانی

به گرووپەکانی حەشدی وتیوو کە شەنگال وەکو کورسی ئیمام عەلی وایە.

سەربیکەن، ناوێ هەوێش نیوان هیزەکانی عێراق و پشیمەرگە کە بپارداراوێ چالاک بکرین تەنیا هەندیکیان دەستەبەکاربوون و،

ئەوێ موسل چالاک نەکراو. بۆچی؟ چونکە گرووپەکانی حەشد نایانەوێت ریککەوتنی شەنگال سەربگریت. مەملانی سەرەکی له سەر

شەنگالە نەک شوینەکانی دیکە.